

МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Газета виходить з 24 червня 1928 року

№13-14 (2889-2890)

Середа,
25 червня 2014 року

Ціна договірна

ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Газета нагороджена срібною медаллю Всеукраїнського конкурсу «Вища школа»

Дорогі колеги!

Роль медичного працівника у нашому суспільстві завжди була важливою та необхідною. Кожний лікар працює з розумінням того, що здоров'я суспільства та нації залежить від професійності, порядності й щиросердної доброти учнів Гіппократа.

Найголовніше в медицині — високе почуття відповідальності, професіоналізм, доброта й бажання допомагати людям. У медицині немає випадкових людей, тому що саме тут працюють чуйні люди, від кваліфікації й професіоналізму яких сьогодні багато що залежить у справі збереження здоров'я.

Проте сучасність висуває нові вимоги. У такий непростий для нашої країни час медичні працівники перебувають у центрі подій та надають допомогу всім, хто цього потребує. Колектив Харківського національного медичного університету не залишився осторонь — учасники студентського волонтерського загону доглядають у військовому шпиталі постраждалих бійців, триває благодійна акція «Захисти захисника» з придбання військового екіпірування для конкретного військового підрозділу, а саме 22-го Харківського батальйону територіальної оборони (взвод лейтенанта

Олексія Миргородського), де також добровільно проходять службу і співробітники нашого університету. Такі спільні дії на всіх рівнях свідчать про консолідацію нашого суспільства і ще раз підкреслюють, що наша країна — єдина.

У цей день бажаю Вам, шановні колеги, здоров'я, благополуччя в родині, стабільності й миру в нашому суспільстві. Я впевнений, що сучасні фахівці-медики повною мірою можуть застосовувати свій досвід, знання, уміння для захисту здоров'я й життя людей.

Ректор університету **Володимир Лісовий**

■ СТУДЕНТСЬКА АКЦІЯ

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ЗАГІН ХНМУ ПРАЦЮЄ У ВІЙСЬКОВОМУ ШПИТАЛІ

Нещодавно у ході роботи круглого столу за участю ректора університету Володимира Лісового та першого заступника Міністра охорони здоров'я України Руслана Салютіна було підтримано студентську ініціативу щодо діяльності волонтерського загону Харківського національного медичного університету. На підставі цього було створено штаб ХНМУ з координації дій університету з органами влади, лікувально-профілактичними закладами міста та області.

Відповідно до даного рішення 26 травня в університеті відбулося засідання штабу під головуванням В.М. Лісового для забезпечення роботи волонтерів ХНМУ

в лікувально-профілактичних закладах Харківського регіону з надання медичної допомоги громадянам, які постраждали під час масових заворушень, та військово-службовцям.

На засіданні заступник начальника штабу, координатор дій університету Ігор Завгородній доповів, що з 24 травня здійснюється чергування студентів-волонтерів III–IV курсів I, II та III медичних факультетів у відділеннях Військово-медичного клінічного центру Північного регіону. Студенти-волонтери беруть участь у наданні медичної допомоги військовослужбовцям, які постраждали під час проведення АТО, у травматологічному та реанімаційному відділеннях військового шпиталю. Під час чергування волонтери допомагають робити перев'язки, медичні маніпуляції та доглядають постраждалих. За участю керівництва Військово-медичного клінічного центру Північного регіону визначено потребу в кількості волонтерів та обговорено графік чергування.

Перший проректор з науково-педагогічної роботи, заступник начальника штабу Валерій Капустник зазначив, що ця робота є дуже важливою у не-

легкі для країни часи і запропонував вивчити питання про надання можливості студентам-волонтерам проходження медичної практики за навчальними планами на лікувальній базі відділень військового шпиталю.

Володимир Лісовий запропонував направити на добровільних засадах викладачів, хірургів, травматологів, студентів для проходження практики до Ізюмської ЦРЛ, а також залучити до цієї роботи студентів старших курсів Медичного коледжу ХНМУ. З метою консультування спеціалістів Військово-медичного клінічного центру вирішено підібрати групу фахівців з числа хірургів, травматологів, а також лікарів-психологів для надання медико-психологічних консультацій постраждалим військовослужбовцям.

У ході обговорення подальших дій штабу ректор запропонував розглянути питання щодо проведення благодійної акції «Захисти захисника» для придбання військового екіпірування (бронжилетів тощо) для 22-го Харківського батальйону територіальної оборони (взвод лейтенанта Олексія Миргородського).

ДЕРЖАВНІ ІСПИТИ – 2014

ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСПИТ

1

Практично-орієнтований державний іспит у медичному університеті має 2 комплекси, кожен із яких проводиться у 2 етапи. Перший об'єднує такі дисципліни: внутрішні, професійні та інфекційні хвороби; хірургічні хвороби з дитячою хірургією; акушерство та гінекологія. Другий комплекс включає дитячі хвороби з дитячими інфекційними хворобами; гігієну, соціальну медицину та економіку охорони здоров'я.

8

2

Розділ невідкладних станів та маніпуляцій на фантомах і манекенах складається перш за все з того, що кожен випусник на сучасному етапі повинен володіти знаннями та уміннями щодо надання екстреної допомоги при різних критичних станах як дорослим, так і дітям різного віку. Другий етап обох комплексів проводиться у клініках біля ліжка хворого і дає можливість виявити клінічне мислення кожного випускника та володіння методикою обстеження пацієнтів різного віку.

9

3

НА ФОТО:

1. Студенти I медфакультету складають Державний іспит у Навчально-науковому центрі.

2, 3. Голова ДЕК проф. А.Ю. Щербаків приймає іспит у студентів I медфакультету.

4, 5. Голова ДЕК проф. Л.К. Пархоменко на іспиті у випускників III медфакультету.

6, 7. Голова ДЕК проф. О.М. Корж приймає іспит у випускників VI факультету з підготовки іноземних студентів.

8. Іспити у випускників V факультету з підготовки іноземних студентів приймає Державна комісія на чолі з головою проф. Г.І. Гарюком.

9. Іспит складає випускниця V факультету з підготовки іноземних студентів.

10. Голова ДЕК проф. І.Г. Березняков на іспиті у випускників II медфакультету.

11. Випускники IV медичного факультету складають Державний іспит.

12. Іспити у випускників IV медичного факультету приймає голова ДЕК проф. О.М. Карабан.

13. У випускника стоматологічного факультету іспит приймає голова ДЕК проф. В.Ф. Куцєвляк.

10

4

11

5

12

6

7

13

ЖИТТЯ ЯК ВЗІРЕЦЬ ГІДНОСТІ

25 червня 1929 року народився доктор медичних наук, професор, заслужений працівник вищої школи УРСР, дійсний член багатьох громадських академій та асоціацій Анатолій Якович Циганенко. У 2014 р. йому виповнилося б 85 років. Майже 64 роки його життя були нерозривно пов'язані з науково-педагогічним колективом медичного університету — саме тут він пройшов яскравий шлях від студента до ректора, став видатним ученим.

Анатолій Циганенко у 1954 році закінчив з відзнакою Харківський медичний інститут, у 1956 р. — аспірантуру на кафедрі мікробіології ХМІ. Після закінчення аспірантури працював асистентом, а з 1959 р. — доцентом кафедри мікробіології. З 1971 до 2012 р. очолював кафедру мікробіології, вірусології та імунології.

Галузь наукових інтересів професора А.Я. Циганенка — дослідження субклітинних та молекулярних механізмів дії антибіотиків, вивчення механізмів вироблення мікроорганізмами антибіотико-резистентності, розроблення раціональних схем антибактеріальної терапії, питання імуномодулюючої та хіміотерапії експериментальних пухлин.

Професор А.Я. Циганенко був провідним фахівцем у галузі створення лікарських препаратів на основі штучних ліпідних везикул — ліпосом. Під його керівництвом уперше отримано ліпосомальні форми антибіотиків рифампіцину, гентаміцину, тетрацикліну, віброміцину, а також анатоксину синьогнійної палички. Розроблено оригінальні методи їх кріоконсервації та тривалого зберігання. Установлено високу терапевтичну ефективність ліпосомальних антибіотиків як в експерименті, так і при лікуванні окремих захворювань. Знайдено виражені радіопротективні властивості інтактних ліпосом та захисні властивості ліпосомального анатоксину.

Анатолій Якович зробив значний внесок у справу створення вітчизняних ан-

тибактеріальних препаратів. Під його керівництвом проведено мікробіологічне обґрунтування таких препаратів, як норфлуксацин, гіпозоль А, офлуксацин, нітацид, амоксил, піпемідин, Лутримоксазол, мазь та аерозоль мірамистину, мазі «Офлокаїн» та «Офлотримол». На ці препарати отримано позитивні висновки Фармакологічного комітету Міністерства охорони здоров'я України, їх випускає вітчизняна фармацевтична промисловість. За цикл робіт «Розробка нових підходів та раціональних способів антибіотико- та імунотерапії експериментальних інфекцій, викликаних умовно-патогенними мікроорганізмами», у 1985 році академік А.Я. Циганенко був удостоєний премії імені І.І. Мечникова.

Учень професора В.С. Деркача, Анатолій Якович заснував свою школу мікробіологів. Під його керівництвом виконано 3 докторські та 23 кандидатські дисертації. Науковий доробок А.Я. Циганенка складають 594 наукові роботи, 38 монографій, 39 патентів, 67 підручників та інших навчально-методичних праць. Результати досліджень були оприлюднені й отримали позитивну оцінку на 88 міжнародних і вітчизняних конгресах, з'їздах, симпозиумах і конференціях; він є автором 14 підручників та навчальних посібників.

За видатні заслуги у розвитку вищої медичної освіти у 1979 р. Анатолію Яковичу було присвоєне почесне звання заслуженого працівника вищої школи України, він нагороджений орденом «Знак Пошани», Почесною грамотою Верховної Ради України, Почесним знаком Президента України (1996 р.), орденом «За заслуги» II і III ступенів, орденом Слави III ступеня, шістьма медалями, а за досягнення в галузі науки та освіти в 1998 році йому було присуджено грант Міжнародної науково-освітньої програми Уряду України та Інституту відкритого суспільства (США). У 1999 році А.Я. Циганенко був нагороджений Великою золотою медаллю Міжнародної медичної академії ім. Альберта Швейцера, і того ж року академія нагородила його Великою золотою медаллю командорського класу (це 11-а людина у всьому світі, яка була удостоєна цієї високої відзнаки).

Під керівництвом академіка А.Я. Циганенка Харківський державний медичний університет здобув славу та визнання у всьому світі. Працюючи проректором з навчальної роботи (1964–1986 рр.), згодом ректором ХДМУ (1986–2004 рр.), він віддавав багато сил удосконаленню навчального процесу, підготовці висококваліфікованих кадрів. За цей час було підготовлено понад 23 тисячі вітчизняних та 2 тисячі зарубіжних спеціалістів.

У цей період на базі клінічних кафедр універ-

ситету і профільних науково-дослідних інститутів успішно працювали чотири навчально-науково-практичних об'єднання, створення яких значно розширило можливості основних видів діяльності ВНЗ, підвищило їх результативність, оскільки дозволило використовувати в навчанні і проведенні наукових досліджень матеріальну базу та залучати кваліфіковані кадри провідних науково-дослідних установ. З ректорською діяльністю А.Я. Циганенка пов'язаний початок упровадження прогресивних технологій навчання, комп'ютеризації навчального процесу та науково-дослідної роботи.

Колектив нашого навчального закладу, кожен, хто мав нагоду спілкуватися та працювати з Анатолієм Яковичем, зберігає пам'ять про нього як справжнього педагога, мудрого керівника, видатну особистість, що протягом усього життя наполегливо і послідовно працювала над розвитком медичної науки та розбудовою нашого університету.

**Ректорат
Харківського національного
медичного університету**

КЛІНІКА НДІ ГІГІЄНИ ПРАЦІ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ: ІСТОРІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Створений у травні 1923 року Український інститут робочої медицини був першим у вітчизняній історії і третім у світовій практиці спеціалізованим медичним закладом, діяльність якого була спрямована на охорону здоров'я працюючого населення. Ця мета і визначила подальший розвиток інституту, робота якого протягом 90 років органічно поєднувала в собі два напрями медичної науки і практики: профілактику та клініку професійних захворювань.

Завдання діагностики професійних захворювань, лікування і реабілітації хворих, експертизи непрацездатності були покладені на клініку професійних захворювань, яка нині відома як Клініка НДІ гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ.

Клініка являє собою спеціалізований лікувально-профілактичний підрозділ, до складу якого входять стаціонар, консультативна поліклініка, клініко-діагностична лабораторія, кабінети функціональної діагностики, рентгенологічний, отоларинголог, ультразвукової діагностики, офтальмолога, голко-рефлексотерапії, фізіотерапевтичного лікування, дерматологічний, стоматологічний, гінекологічний, ЛФК, масажу, а також інгаляторій.

Протягом усієї своєї історії у клініці інституту органічно поєднувались лікувальна та наукова робота, що дозволяло співробітникам розширювати свій кругозір, розробляти і впроваджувати інноваційні медичні технології, поширювати передовий досвід серед установ даного профілю як в Україні, так і за її межами. Відповідно до наказу МОЗ України клініка інституту курирує машинобудівну галузь і надає медичну допомогу працюючому населенню Харківської, Полтавської, Сумської, Миколаївської та Херсонської областей України, АР Крим та міста Севастополя.

У перші роки існування клініки її співробітники у взаємодії з науковими підрозділами інституту вивчили закономірності токсичної дії на організм людини промислових отрут, розробили методи невідкладної допомоги при гострих інтоксикаціях та лікування хронічних отруєнь. Починаючи з 1930-х років клініка займалася питаннями вивчення етіології, патогенезу,

діагностики, профілактики та лікування пилової патології легенів. У перші роки після аварії на Чорнобильській АЕС співробітники клініки вивчили вплив радіонуклідів на різні органи і системи організму ліквідаторів аварії. Сьогодні разом із науковою частиною і кафедрами-кураторами (внутрішніх та професійних хвороб, гігієни та екології № 1) проводиться НДР з вивчення загальних закономірностей патогенезу та донозологічної діагностики найбільш поширених професійних захворювань працівників машинобудівної промисловості.

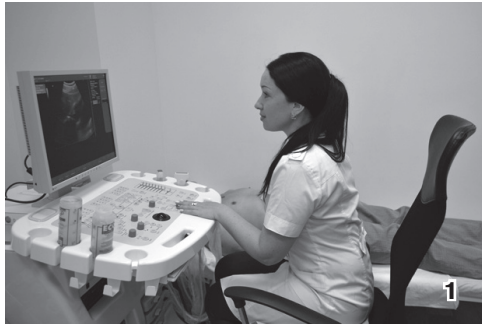
Високі вимоги сучасних стандартів діагностики та лікування потребують упровадження в роботу клініки сучасних технологій та обладнання. Тільки за минулий рік упроваджено нові методи діагностики на основі цифрового ультразвукового доплерівського комплексу ULTIMA-PA (фото 1) і реовазографічного комплексу DX-NT (фото 2). У клініці працюють висококваліфіковані лікарі, 7 із них мають вчений ступінь кандидата медичних наук, 15 — вищу кваліфікаційну категорію.

Світовий досвід університетської медицини та логіка розвитку системи сучасної вітчизняної охорони здоров'я привели до розуміння необхідності створення в нашій країні університетських клінік. Подібні потужні лікувально-профілактичні установи, що мають висококваліфікований штат, сучасне оснащення, отримують регулярну науково-методичну допомогу університетських кафедр, покликані створити необхідні умови на всіх етапах медичної освіти: до та післядипломному, у процесі професійного

вдосконалення лікарів.

Підтвердженням цього стало включення в 2006 році НДІ гігієни праці та професійних захворювань до складу університетської клініки ХНМУ.

В.О. Коробчанський, директор НДІ гігієни праці та професійних захворювань ХНМУ
О.Г. Мельник, головний лікар клініки

КОНФЕРЕНЦІЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

ЕКОЛОГІЧНО ЗУМОВЛЕНІ ЗАХВОРЮВАННЯ

30 травня на кафедрі гігієни та екології № 2 відбулася підсумкова науково-практична конференція лікарів-інтернів «Екологічно зумовлені захворювання», яка проходила під керівництвом завідувача кафедри професора І.В. Завгороднього, за участю директора ННУ післядипломної освіти ХНМУ В.В. В'яна.

У ході конференції її учасники проаналізували екологічну ситуацію в Ново-

волозькому районі, розглянули проблеми екологічно зумовлених захворювань у Красноградському та Сахновщинському районах Харківської області, а також звернули увагу на стан захворюваності на кишкові інфекційні хвороби у м. Куп'янську.

Лікарі-інтерни кафедри гігієни та екології № 2 за спеціальністю «Загальна гігієна» протягом 2013/2014 навчального року провели дослідження в межах базових структурних підрозділів Держсанепідслужби Харківської області, де вони заочно проходили цикл навчання.

Дослідження були виконані під керівництвом доцента кафедри гігієни № 2 М.О. Сидоренка та директора державної установи «Харківський обласний лабораторний центр Держсанепідслужби України» Л.С. Махоти. При цьому використовувались статистичні дані захворюваності населення певних районів, дані екологічного моніторингу повітря, води, ґрунту,

харчових продуктів та багаторічних лабораторних досліджень Держсанепідслужби. Дослідження розкрили особливості захворюваності в окремих районах, які були зумовлені різними екологічними чинниками та інтенсивністю їх дії.

Необхідно відзначити, що проведення досліджень, аналіз статистичних даних, їх узагальнення та підготовка доповідей сприяють виробленню у лікарів-інтернів навичок аналітичного мислення, вільного викладання своїх думок.

Вікторія Захаревич

НАУКОВИЙ ВІДДІЛ ПОВІДОМЛЯЄ

З 4 по 27 вересня в Україні відбудуться такі з'їзди, конгреси, симпозиуми та науково-практичні конференції:

1. V з'їзд гастроентерологів України (18–19 вересня, м. Київ).
2. З'їзд Українського товариства фахівців з ядерної медицини (22–23 вересня, м. Київ).
3. VI Міжнародний конгрес неонатологів «Актуальні питання неонатології» (17–19 вересня, м. Київ).
4. XV Національний конгрес кардіологів України (23–25 вересня, м. Київ).
5. VI Науковий симпозиум з міжнародною участю «Yalta NeuroSummit 2014: сучасні аспекти практичної неврології» (11–12 вересня, м. Ялта).
6. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання артроскопії, хірургії суглобів та спортивної травми» (4–5 вересня, м. Запоріжжя).
7. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Стандарти ведення atopічного дерматиту у дітей та дорослих» (10 вересня, м. Донецьк).
8. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Розвиток трансферу медичних технологій» (11–12 вересня, м. Київ).
9. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Коморбідність атеросклерозу: новітні методи діагностики та лікування» (12 вересня, м. Київ).
10. Науково-практична конференція – REENA (Renal Eastern Europe Nephrology Academy) (12 вересня, м. Київ).
11. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання виявлення і лікування алергічних захворювань» (18–19 вересня, м. Вінниця).
12. Науково-практична конференція «Актуальні питання реформування екстреної медичної допомоги» (18–19 вересня, м. Судак).
13. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної хірургії» (18–19 вересня, м. Донецьк).
14. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання надання спеціалізованої допомоги з гострою травмою периферійної нервової системи» (18–19 вересня, м. Рівне).
15. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні методи діагностики та лікування хронічних запальних та онкологічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха» (22–24 вересня, м. Київ).
16. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання експериментальної та клінічної патофізіології» (23–24 вересня, м. Вінниця).
17. Науково-практична конференція з міжнародною участю «XVI щорічна Всеукраїнська конференція «Актуальні питання педіатрії – Сидельниковські читання» (23–25 вересня, м. Алушта).
18. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Інноваційні підходи в акушерстві, гінекології та репродуктології» (24–26 вересня, м. Київ).
19. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Здобутки та перспективи управління фармацевтичною системою», присвячена 50-річчю створення кафедри організації та економіки фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (25–26 вересня, м. Львів).
20. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Інноваційні методи лікування у стоматології» (25–26 вересня, м. Євпаторія).
21. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Сучасні технології в хірургічному лікуванні гриз живота» (25–26 вересня, м. Київ).
22. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Клінічна анатомія на сучасному етапі розвитку. Завдання, можливості та перспективи» (25–26 вересня, м. Харків).
23. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Променева діагностика захворювань травної системи» (25–26 вересня, АР Крим, смт Кореїз).
24. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Паліативна допомога при хронічних неінфекційних захворюваннях» (25–26 вересня, м. Сімферополь).
25. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Інноваційні методи профілактичної і клінічної медицини», присвячена 100-річчю Клінічної лікарні ім. М.О. Семашка (26–27 вересня, м. Судак).

ВІТАЄМО
Співробітниками ХНМУ одержано патенти на такі винаходи та корисні моделі:

1. Спосіб відновлення кишкової безперервності у хворих з короткою куксою прямої кишки. Автори: **В.В. Бойко, О.М. Тищенко, Ю.В. Іванова, В.М. Лихман, А.О. Меркулов, О.М. Шевченко.**
2. Спосіб хірургічної реабілітації довгостроково відключених дистальних відділів кишечника у дітей. Автори: **К.Ю. Пащенко, Ю.В. Пащенко.**
3. Спосіб оцінки ефективності лікування та профілактики карієсу твердих тканин зубів та захворювань пародонта у дітей зі вродженою глухотою. Автори: **М.В. Прокопова, І.І. Соколова.**
4. Спосіб профілактики та лікування карієсу твердих тканин зубів та захворювань пародонта у дітей з вродженою глухотою. Автори: **М.В. Прокопова, І.І. Соколова.**

Т.Г. Євтушенко, керівник служби інтелектуальної власності ХНМУ

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
INTERDISCIPLINARY CONFERENCE**
**ISIC – МЕЖДУНАРОДНЫЙ
НАУЧНЫЙ ФОРУМ МОЛОДЫХ
УЧЕНЫХ И СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ**

15–16 мая в Харьковском национальном медицинском университете состоялась VII Международная научная междисциплинарная конференция молодых ученых и студентов-медиков International Scientific Interdisciplinary Conference (ISIC). Официальным языком конференции утвержден английский.

Конференція внесена в Реєстр МОЗ України съездов, конгресов, симпозиумов і науково-практичних конференцій 2014 года и является единственным форумом такого уровня за все время независимости Украины.

В этом году на ISIC прозвучали доклады 244 молодых ученых и студентов. Интересные работы представили участники всех регионов Украины: Харькова, Киева, Днепрпетровска, Симферополя, Ивано-Франковска и др.

В рамках конференции были проведены пленарные и секционные заседания, научные лекции, социальная программа. Активно участвовали в работе конференции англоязычные студенты университета, которые представили интересные доклады и приняли участие во всех научных мероприятиях.

Лучшие доклады были отмечены дипломами и памятными подарками, по материалам конференции издан сборник тезисов.

Оргкомитет конференции

К 120-ЛЕТИЮ А.И. ЧЕРКЕСА

НАШИ ВЕЛИКИЕ УЧИТЕЛЯ

Всякая школа славна не числом,
а славою своих учеников.

Н.И. Пирогов

В мае 2014 года исполнилось 120 лет со дня рождения выдающегося ученого-фармаколога Харьковской научной школы, действительного члена АМН СССР, заслуженного деятеля науки УССР, профессора Александра Ильича Черкеса, который работал в нашем университете 23 года (1921–1944), из них 14 лет заведовал кафедрой фармакологии Харьковского медицинского института (1930–1944).

А.И. Черкес

Расцвет научной, педагогической и общественной деятельности Александра Ильича, принесший ему впоследствии мировую известность, пришелся на харьковский период его жизни. А.И. Черкес — коренной харьковчанин. Он родился 3 (17) мая 1894 года в семье юриста. Окончил 4-ю Харьковскую гимназию с золотой медалью. Поступил в Харьковский университет на медицинский факультет, который окончил в марте 1917 года. Еще будучи студентом, Александр Ильич начал научную работу на кафедре общей патологии, которой заведовал профессор Александр Васильевич Репрев — крупнейший патофизиолог, заложивший основы отечественной эндокринологии. Под его руководством молодой Черкес выполнил первую экспериментальную работу, премированную Советом университета. Война прервала научную работу молодого ученого. Его призвали на военную службу в качестве врача 18-й артиллерийской бригады, затем ординатора 82-го госпиталя. В 1918 году А.И. Черкес вернулся для продолжения учебы, стал стипендиатом «для приготовления к профессиональной деятельности» при кафедре общей патологии. В период немецкой оккупации и оккупации белой армией работал в университете. В 1919 году А.И. Черкес сдал экзамены на степень доктора медицины. После установления советской власти в 1920 году работал санитарным врачом, служил врачом в Красной Армии, в 1921 году демобилизован для работы в университете. В общей сложности патофизиологический период работы А.И. Черкеса и формирование молодого ученого продолжалось около пяти лет.

С 1921 года начался новый период научной и педагогической деятельности Александра Ильича — фармакологический. В качестве ассистента он пришел в 1921 году на кафедру фармакологии, которой в это время заведовал еще один ученик А.В. Репрева — профессор Яков Яковлевич Постолев, выходец из знаменитой Харьковской патофизиологической школы. В 1924 году А.И. Черкес защитил диссертацию, ему присвоена ученая степень доктора медицинских наук. В течение последующих десяти лет Александр Ильич работал на кафедре фармакологии ассистентом (1927–1929), приват-доцентом (1927–1929), профессором (1929–1930). Дважды (в 1925 и 1928 г.) был командирован в Германию для проведения научных исследований и знакомства с постановкой учебного процесса в университетах Берлина, Гамбурга, Гейдельберга, Вюрцбурга. После смерти профессора Я.Я. Постолева в 1929 году Александр Ильич возглавил кафедру фармакологии (1930) и в этом качестве работал до 1944 года.

Результаты научной работы харьковского периода профессора А.И. Черкеса впечатляют. Вот самые значимые из них: исследовано

Коллектив кафедры фармакологии. 1930 г.

действие сердечных гликозидов на здоровое сердце и при патологических процессах (совместно с сотрудниками В.Ф. Мельниковой, М.А. Ангарской, Е.С. Разовской, М.И. Сластен), предложена теория трофического действия сердечных гликозидов, изучено влияние различных лекарственных средств на сосудистый тонус, снотворных — на процессы обмена веществ, предложен ряд новых лекарственных средств: бензогексоний, пирилен, цетамифен, унитиол.

За период работы на кафедре фармакологии под руководством А.И. Черкеса выполнено более 30 научных тем, подготовлено 12 кандидатов наук, опубликовано более 150 научных работ. Главные среди них: «Основы токсикологии боевых отравляющих веществ» (книга выдержала 6 изданий, 1925–1943 гг.), «Основы фармакотерапии», «Общая терапия» (1934 г.), «Вадемекум» — руководство к практическим занятиям по фармакологии (1933, 1937 гг.), «О реакции организма на лекарства и яды» (Харьков, 1938 г.), «Экспериментальные исследования по фармакологии сердца» (Харьков, 1941 г.). Основным трудом, предопределившим последующую научную деятельность и судьбу Александра Ильича стали, бесспорно, исследования по вопросам токсикологии боевых отравляющих веществ и по оборонной тематике.

В 1941 году Харьковский медицинский институт был эвакуирован в г. Чкалов, где находился до 1944 года. В 1942 году издан приказ «Для усиления научно-исследовательской работы по санитарно-химической защите откомандировать на военное время проф. кафедры фармакологии 1-го Харьковского медицинского института Черкеса А.И. с 15.09 с.г. во Всесоюзный институт патологии и терапии интоксикаций в качестве руководителя отдела с одновременным исполнением обязанностей Главного токсиколога управления МСС МПВО Наркомздрава СССР. Сохранить за профессором Черкесом А.И. кафедру фармакологии 1-го Харьковского медицинского института».

После окончания Великой Отечественной войны А.И. Черкес в возрасте 55 лет возглавил кафедру фармакологии Киевского медицинского института (ныне Национальный медицинский университет им. А.А. Богомольца). Было еще много достижений, побед в области фармакологии и токсикологии, высоких званий, принесших Александру Ильичу мировую известность, но фундамент этих достижений заложен в работах харьковского периода.

Т.В. Звягинцева, зав. кафедрой фармакологии и медицинской рецептуры, профессор
Л.Т. Киричек, профессор кафедры

ВІТАЄМО!

ПРОФСПІЛКИ ХАРКІВЩИНИ МАЮТЬ ТАЛАНТИ

Вкотре ми переконуємося, що найталановитіша молодь навчається саме в Харківському національному медичному університеті. Щороку студенти нашого ВНЗ стають переможцями багатьох конкурсів, змагань та турнірів, список цих перемог доповнює розмаїття нагород. Профспілкова організація студентів, аспірантів та клінічних ординаторів ХНМУ проводить значну роботу для розвитку талантів своїх студентів, і вона дає свої плоди.

14 травня у Харківському національному академічному театрі опери та балету ім. М.В. Лисенка відбувся фестиваль майстрів народного мистецтва «Профспілки Харківщини мають таланти», де до наших численних перемог додалися ще дві. Народний аматорський колектив профспілки університету — театр естради «Діалог» під керівництвом Ірини Уманець

отримав Гран-прі в номінації «Театральне мистецтво», а солістка цього театру студентка II курсу стоматологічного факультету, голова культурно-масової комісії профкому ХНМУ Ольга Глазунова отримала Гран-прі в жанрі «Музичне мистецтво». Кришталний голос та патріотичний образ Ольги підкорює журі, а театральний номер-вистава театру естради «Діалог» жодного не залишив байдужим.

Ми висловлюємо велику подяку Ірині Всеволодівні за підготовку високопрофесійних номерів, Ользі Глазуновій і колективу «Діалог» за нову перемогу. Вітаємо наших переможців та бажаємо натхнення і подальших творчих досягнень!

Профспілкова організація студентів, аспірантів та клінічних ординаторів ХНМУ

С ЮБИЛЕЕМ!

ЯРКИЙ ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ХАРЬКОВСКОЙ ГИГИЕНИЧЕСКОЙ ШКОЛЫ

9 июня 2014 года главному научному сотруднику Центральной научно-исследовательской лаборатории Харьковского национального медицинского университета, профессору, академику Украинской экологической академии наук Николаю Гавриловичу Щербаню исполнилось 75 лет.

Н. Г. Щербань после окончания в 1963 году санитарно-гигиенического факультета Харьковского мединститута (ХМИ) работал врачом-эпидемиологом Кустанайской облсанэпидстанции, а потом — главным

государственным санитарным врачом Кустанайского района Казахской ССР. В 1966 году по приглашению профессора В.М. Жаботинского поступил в аспирантуру на кафедре коммунальной гигиены ХМИ, которую закончил с защитой кандидатской диссертации. С 1969 г. работал ассистентом, доцентом, заведующим, профессором кафедры коммунальной гигиены и гигиены труда ХМИ. В 2000 г. Николай Щербань создал и возглавил лабораторию медицинской экологии в Центральной научно-исследовательской лаборатории, в которой работал заведующим, а затем заведующим ЦНИЛ и главным научным сотрудником.

Творческий путь Н.Г. Щербаня как педагога и научного работника формировался на кафедре коммунальной гигиены под постоянным влиянием творческих идей основателя кафедры и санитарной службы академика А.М. Марзеева.

Н.Г. Щербань — соавтор научных работ по проблеме усовершенствования методических основ украинской системы гигиенической регламентации. Он руководил и принимал участие в научном обосновании и разработке свыше 120 официальных государственных гигиенических нормативов. Под его руководством выполнены более 30 научно-исследовательских работ по проблемам охраны здоровья населения в связи с влиянием на организм человека вредных факторов; оптимизации водоснабжения регионов Украины; гигиенической оценке новых технологий водоподготовки; санитарной охраны водоемов и др. В период с 2005 по настоящее время является научным руководителем НИР приоритетного финансирования МОЗ Украины.

Главным направлением научной деятельности Николая Гавриловича является научное обоснование и разработка гигиенических мероприятий по оздоровлению бассейна трансграничного источника питьевого водоснабжения Белгородской, Харьковской, Донецкой, Луганской и Ростовской областей реки Северский Донец. Разработки Н.Г. Щербаня внедрены в государственную программу оздоровления бассейна реки Северский Донец, а также стали основанием для Постановления Кабинета Министров Украины о реконструкции очистных сооружений Харьковского водопровода.

Николаю Гавриловичу принадлежит разработка методологии использования новых биофизических методов — биохемилюминесценции, фосфоресценции и флуорес-

ценции в системе гигиенического нормирования ксенобиотиков в объектах окружающей среды. На основе многолетних и сложнейших экспериментальных исследований на теплокровных он обосновал оригинальную и эффективную диагностическую систему, позволяющую дать интегральную оценку состояния здоровья организма и диагностировать нарушения гомеостатической функции на уровне донозологических сдвигов. Ему принадлежит приоритет внедрения в этап первичной токсикологической оценки ксенобиотиков новых методов изучения кумулятивных свойств, степени токсичности, а также новых методов прогнозирования возможных отдаленных эффектов.

Результаты разработок Н.Г. Щербаня послужили основой для нормативных документов санитарного законодательства СССР и Украины, методических разработок, монографий, патентов, многочисленных публикаций. Ему принадлежит приоритет во многих научно-практических разработках для г. Харькова, которые регулярно с 1976 года внедрялись и внедряются в практику. Особо важное место среди них по сложности и социальной значимости занимает гигиеническая экспертиза комплексного проекта реконструкции г. Харькова; обоснование профилактических мер по защите родников в Саржином Яру; экспериментальное гигиеническое обоснование электроимпульсной технологии водоподготовки; научное обоснование гигиенических мероприятий по охране верховья реки Северский Донец от воздействия Белгородского аграрно-промышленного комплекса.

Н.Г. Щербань ведет активную общественную работу: избирался депутатом местных органов самоуправления, председателем профкома сотрудников Харьковского мединститута, был членом респуб-

канской Проблемной комиссии АМН и МОЗ Украины «Гигиена окружающей среды» и комиссии по экологии и охране здоровья населения при Харьковской областной государственной администрации.

На данный момент Николай Гаврилович член научного редакционного совета научного журнала «Вода: гигиена и экология»; специализированного ученого совета по защите докторских и кандидатских диссертаций; комиссии по контролю первичной документации по диссертационным работам, а также комиссии по биоэтике, в 2013 году избран председателем Совета ветеранов университета.

За многолетнюю добросовестную работу, успешную подготовку врачей и научных кадров, весомые научные достижения Николай Гаврилович награжден благодарностью министра здравоохранения Украины — знаком «Отличнику здравоохранения», грамотами ректора ХНМУ, знаком «Заслуженный працівник ХНМУ» и др.

Юбилар и ныне преисполнен сил и энергии, новых творческих планов. Коллектив Харьковского национального медицинского университета желает Николаю Гавриловичу здоровья, творческого вдохновения и дальнейших успехов в работе и личной жизни!

ОДИН ИЗ ЛУЧШИХ

МАРАФОНЕЦ

Захар Титов — увлеченный человек, и все, что он делает в своей жизни, пропускает через сердце. Так по зову души он поступил в Харьковский национальный медицинский университет на IV медицинский факультет.

Захар родом из города-героя Севастополя, переехал в Харьков в возрасте 14 лет, учился в украинско-английском лицее, но после 7 класса, увлекшись велоспортом, перешел в спортивное училище, где выполнил разряд КМС. Когда пришло время выбирать профессию, он отдал предпочтение медицинскому университету и остался доволен выбором: «Я рад, что поступил именно в Харьковский медицинский, здесь мне интересно все: учеба, общение, возможность узнать больше, получить практические навыки. Я полюбил наш университет и хочу сказать всем, кто меня окружает, большое спасибо!».

Помимо учебы, Захар увлекается спортом, потому что без него своей жизни не представляет. В течение года под руководством Олега Андреевича Билыка занимается легкой атлетикой и уже добился серьезных результатов. В его активе I место в легкоатлетическом забеге, посвященном Международному женскому дню (15 км), III место в соревнованиях ко Дню защитника Отечества (15 км), он стал вторым в забеге «Чернобыльский набат» (15 км). Последним достижением Захара стало участие в Международном харьковском марафоне, в котором он показал 5-й результат в полумарафоне (21 км).

Познакомившись и пообщавшись со студентом Титовым, понимаешь, что перед тобой сильный и уверенный в себе человек, который знает, что такое спортивная победа. Хочется верить, что и учебный марафон в медицинском университете станет для него победным.

Редакция газеты

Мой выбор правильный

Вот и пролетели пять студенческих лет, а кажется, совсем недавно переступили порог родного университета.

Мы волновались, правильно ли сделали выбор, сможем ли одолеть все трудности учебы, не дрогнет ли рука, вырывая первый зуб. И вот теперь я смело могу сказать: «Я — врач! Уверена, мой выбор — правильный! Я рада, что буду представителем самой гуманной и благородной профессии на земле!».

Непросто было учиться, но мы получили достойные знания, сформировались как личности. В непростое время заканчиваем вуз, но благодаря нашей alma mater мы стали не только специалистами, но и личностями, способными жить в демократическом обществе, отстаивая свое мнение, позицию, не бояться трудностей и добиваться поставленных целей.

Я рада, что окончила университет, но в то же время грустно, что прошли студенческие годы. Будет не хватать встреч с друзьями-одногруппниками, наших веселых посиделок в перерывах между парами, длинных лекций, интересных практических занятий и строгих, но таких родных преподавателей.

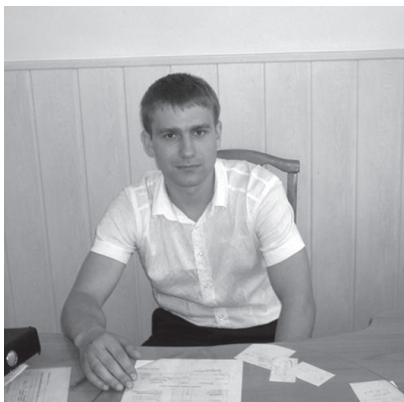
Огромное спасибо и низкий поклон вам, дорогие преподаватели! Хочу от всей души поблагодарить вас за терпение, настойчивость, понимание, требовательность, стремление научить нас, за то, что делились с нами жизненным и профессиональным опытом.

От лица выпускников нашего факультета сердечно благодарим ректора университета В.Н. Лесового, декана стоматологического факультета В.В. Никонова, зав. кафедрой терапевтической стоматологии Е.Н. Рябокonia, зав. кафедрой стоматологии детского возраста, детской челюстно-лицевой хирургии и имплантологии Р.С. Назарян, зав. кафедрой хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии Г.П. Рузина, зав. кафедрой ортопедической стоматологии В.П. Голика, директора УСЦ ХНМУ М.М. Бирюкову, зам. декана С.Ф. Запару, а также всех преподавателей и сотрудников родного университета.

Поздравляю всех однокурсников с окончанием университета и желаю с достоинством нести звание врача, покорять новые вершины и достигать желанных целей!

Наталья Назаренко, стоматфакультет

Я не подведу

Нет, пожалуй, ничего важнее, чем выбор профессии. Выбирая Харьковский национальный медицинский университет, я даже не представлял себе, какой важный шаг делаю, ступая на светлую дорожку заботы о человеческом здоровье. Тогда мне, выпускнику медицинского колледжа, казалось, что я много знаю о своей будущей профессии. Только сейчас, прощаясь с университетом, ставшим мне родным, понимаю, что мне еще предстоит научиться очень многому.

Позади 6 лет учебы, экзаменов, зачетов, переживаний, авралов и напряженной работы, но в то же время — радости получения знаний. Благодаря опыту лучших представителей украинской медицинской науки за эти годы пришло осознание того, что вся моя жизнь теперь посвящена делу служения Жизни Человека, что я никогда не должен останавливаться в своем профессиональном совершенствовании.

Мои Учителя! Невозможно передать словами всю благодарность за вашу работу! Если и существует дело более благородное, чем охрана человеческой жизни и здоровья, то это, несомненно, ваш труд. На ваши крепкие плечи легла забота о воспитании молодого поколения. Благодаря вам мы постигали науку и старались перенять многолетний опыт. Мы всегда с гордостью будем называть себя вашими учениками.

Университет стал для меня не только местом, давшим мне знания. Здесь я обрел своих друзей. Все 6 лет вы, дорогие мои сокурсники, были рядом со мной. Вместе мы переживали печали и неудачи, вместе радовались новым победам и достижениям. И вместе сейчас делаем первый шаг в качестве специалистов. И что бы ни случилось, одно я знаю точно: мы всегда будем поддерживать друг друга, как это было на протяжении 6 курсов обучения. Переживая студенческие неудачи, мы не раз в сердцах говорили: «Да когда же мы, наконец, получим эти дипломы?!». Сегодня, держа диплом в руках, я не могу радоваться ему сполна. Он безмолвно говорит мне: «Ну вот и все. Закончилась твоя студенческая жизнь». Но я знаю, что в стенах моей alma mater всегда ждут меня, и двери ее всегда для меня открыты. И знаешь что, ХНМУ? Я тебя не подведу!

Андрей Буров, IV медфакультет

Время бурь и перемен

Жизнь — очень сложная и непредсказуемая штука. Поступая в медицинский университет 6 лет назад, мы, веселые и бесшабашные школьники, даже и не предполагали, какие сложности нам придется преодолеть на пути освоения медицинской науки. И уж тем более мы не могли предвидеть, в какое сложное и неоднозначное время нам выпадет заканчивать учебу и начинать свой профессиональный путь.

Мне кажется, что за последние месяцы каждый из нас, студентов-выпускников, в полной мере осознал, как ценна каждая человеческая жизнь, как важно уметь сохранить здоровье и вернуть радость жизни каждому пациенту, несмотря на его политические взгляды и религиозные убеждения, место жительства и уровень достатка. Такого ответственного выпуска, таких тревог, как у нас, пожалуй, не было уже несколько десятилетий.

Мы благодарны нашим преподавателям, которые научили нас стремлению быть профессиональными и максимально использовать полученные знания в своей будущей работе. Мы благодарны старшим товарищам — докторам различных клиник города, где многие из нас под их чутким патронажем ночами и по выходным осваивали азы врачевания и основные практические навыки. Мы благодарны нашему ректору В.Н. Лесовому, который в сложное время уберег нас от растерянности и радикализма, всегда учил гуманизму, милосердию, максимальной самоотдаче в профессии, достоинству и чести, которые должны быть присущи настоящему Врачу.

Мы приходим в профессию во время бурь и перемен. Но это наше время, мы в нем живем, другого у нас не будет. А значит, именно мы, молодые, амбициозные, энергичные, должны сделать наше время лучше, мудрее, честнее, человечнее. Я поздравляю всех выпускников-медиков с тем, что мы вливаемся в партию Людей в белых халатах, для которых самыми большими ценностями являются жизнь, здоровье и мир в каждом доме и для каждого человека.

Алиса Внукова, I медфакультет

Нам по плечу любые трудности

Студенческая пора... Как много приятных, красочных, поистине душевных и надолго запоминающихся моментов наполняют ее. Это особая ступень развития *homo sapiens*, переход к более самостоятельной, осознанной жизни. Это период, когда человек окончательно взрослеет и приобретает профессиональные знания и умения. Я, как и многие другие, благодарна судьбе за то, что студенческие годы прошли в стенах Харьковского национального медицинского университета, замечательного и родного, где каждый уголок наполнен дорогими сердцу воспоминаниями, где «кипит» жизнь студентов, раскрываются таланты, обретаются друзья и соединяются судьбы.

Вспоминая годы обучения, понимаешь, как насыщены они были яркими, веселыми событиями и как быстро пролетели. И вот уже через пару дней ты покинешь университет и станешь врачом-интерном. Любимый вуз дал нам путевку во взрослую жизнь, снабдил багажом теоретических знаний и подтвердил заветными синими (реже — красными) «корочками» наше право называться молодыми специалистами.

А что такое университет? Это не здание и не лекционные помещения — это преподавательский коллектив. Именно вы, уважаемые преподаватели, были нашими учителями и сподвижниками. Вы учили нас не бояться трудностей, быть лидерами и оставаться честными и порядочными людьми, любить свою профессию, уважать пациентов и сочувствовать им. Низкий вам поклон за человеческое и терпеливое отношение к студентам, за ваши советы и поддержку!

Хотелось бы выразить огромную благодарность руководству университета за то, что каждый день наш вуз становится лучше, родному деканату II медицинского факультета во главе с проф. В.О. Ольховским, заместителям декана доц. Н.А. Гордиенко, доц. М.Н. Хаустову, ас. А.Н. Пашенко, диспетчерам Л.В. Лелуф, Е.В. Коба. Благодаря любимому деканату я обрела первые навыки работы с коллективом, научилась организовывать и выполнять поставленную задачу. Ваша теплота и понимание, преданность своему делу заставляют нас восхищаться вами! Огромное спасибо!

Дорогие сокурсники! Позади студенческие годы, и хоть многим из нас приходилось совмещать учебу и работу, думаю, все мы оценили прекрасное студенческое время.

Впереди огромная жизнь, нам предстоит еще много свершений. Я уверена, дорогие коллеги, что нам по плечу любые трудности, и каждый из нас сможет достичь тех целей, которые поставит перед собой.

Еще раз всех поздравляю и желаю удачи!

Анна Омельченко, II медфакультет

Тридцать дней до диплома

«КРОК» склали! Фу-ух-х!
А що дали? Держіспити, випускний... І тиша. Що, більше не буде пар і модулів? А як це? Ні, мені не віриться! Шість років несамовитого темпу: навчання, військова кафедра, робота, чергування, ще й на дискотечку встигнути, а караоке, шашлик і гітара — як без цього... Стоп! Це ми більше не будемо разом? Волею Батьківщини найближчих друзів миттєво розподілили в усі усяди! У пам'яті виринає легендарне: «Ми всі помremo...».

Треба зосередитися, ну невже все так погано? Адже заради цього у 2008 році ми і вступали до ХНМУ — отримати диплом Лікаря! Це ж великий плюс, що все так і сталося, диплом в руках — нас чекають нетрі медицини... а от це чималий мінус. Тут уже не скажуть: «Ну, лікарю, довчіть, а сьогодні — «2». Оцінюватимуть пацієнти! Так-так, завдання не з легких... Що ж, доведеться пригадати: «Менінгеальні знаки перевірити обов'язково... Анамнез — 50% діагнозу», — і решту цитат, що викарбувалися в пам'яті кожного з нас. Ви не хвилюйтеся, наші шановні викладачі, ми пронесемо ваші настанови крізь життя і передамо своїм наступникам! У них вас «почують» на Черкащині й Миколаївщині, на Чернігівщині і в Житомирі, на Волині і в Луганську...

Ні, нас не розлучити! Ми пов'язані невидимою ниточкою — медициною. Ми ж навчалися разом, а це — назавжди!

Ольга Зозуля, III медфакультет

Дорога длиною в жизнь

Завтра — последний экзамен, последнее испытание, знаменующее завершение такого, казалось бы, длинного, но такого бесконечно интересного пути...

Пути, на котором было пережито так много ярких моментов, пройдено много суровых испытаний, познана та сторона жизни, которая открывается и за дверью маленькой районной больницы, и огромного клинического центра... Медицина. Выбор, который мы сделали много лет назад, дорога длиною в жизнь.

Навсегда останутся в нашей памяти люди, посвятившие себя тому, чтобы неустанно, не жалея душевных сил, готовить нас к этой бесконечной и самой непримиримой войне — войне за жизнь человеческую. Люди, передавшие нам неизмеримо больше, нежели просто набор сухих фактов и знаний — свой бесценный опыт, — то, что они сами по крупицам добывали неустанным и кропотливым трудом, став не просто преподавателями — Учителями. Мы получим диплом, простимся с родными стенами и пойдем своей дорогой, неся славное имя родного университета... Завтра — последний экзамен в его стенах, но настоящий экзамен ждет нас впереди — экзамен, имя которому — Жизнь.

**Дмитрий Думачев (Россия),
V факультет по подготовке иностранных студентов**

Отрывки из воспоминаний П.И. Шатилова

О профессоре В.П. Крылове среди студентов складывались легенды: о его необычной учености, глубине мысли, остроумии, прямоте и невероятной грубости. Лица, входившие с ним в более или менее близкое соприкосновение, говорили о нем то с восторгом, граничившим чуть ли не с обожанием, то с ненавистью и отвращением. Середины не было: его или любили, или ненавидели, но никто никогда не смотрел на него сверху вниз. Эта величественная фигура могла вызывать только сильные ощущения, хотя и самого противоположного характера.

Натура Крылова была чрезвычайно сложна. Он весь был соткан из противоречий. В нем уживались такие крайности, которые могут встречаться только у русского человека, вечно ищущего, вечно куда-то стремящегося, ни в чем и ни в ком не находящего удовлетворения. Он искал общества близких людей, и в то же время они вечно служили предметом его насмешек, вплоть до издевательства. Временами его грубость доходила до nepозволи- тельных пределов и в обращении с людьми была обычной, но в то же время она часто была неумело наброшенным покровом его «сентиментальности».

Да, воистину Крылов был «сентиментален». Как это ни странно, но так и было, чем больше обнаруживалась, особенно на людях, эта черта его характера, тем большей грубостью, резкостью, доходившей до цинизма и бранью по адресу всех и вся пытался он прикрыть эту свою «слабость», это «вислогубие» и «слюнтяйство». Крылов, несомненно, имел мягкое любящее сердце, был человеком необыкновенно отзывчивым и податливым на впечатления, любил музыку. Он любил людей, особенно молодежь, но скрывал все это под покровом грубой черствой внешности.

В.П. Крылов

Чуткая молодежь, слышавшая от него так много «забористых комплиментов» в свой адрес, льнула к нему и любила его. И кому же из профессоров могло прощаться то, что прощалось Крылову! Сколько раз соби- рались его «проучить» наиболее зазорные и самолюбивые юные обыватели универ- ситета, но, отправляясь «ругаться с Крыло- вым», становились его друзьями, поклон- никами, совершенно невосприимчивыми к его «комплиментам».

Вскрытия Крылова представляли громадный интерес, врачи и профессо- ра не всегда с легким сердцем отпра- влялись в мертвецкую, ибо Крылов не щадил никого и временами отпускал та- кие словечки, которые долго циркули- ровали среди врачей и студентов. На-

сколько ценились крыловские вскрытия, показывает случай, переданный нам од- ним из очевидцев.

Крылов вскрывал умершего после опе- рации, сделанной проф. В.Ф. Грубе. Грубе явился сам на вскрытие. Крылов, не раз- личавший «ни пола, ни звания, ни состо- яния», начал по обыкновению отпускать остроты в адрес хирургов. Грубе, сам от- личившийся удивительным остроумием, принял вызов. Два достойных друг дру- га соперника скрестили шпаги, и начался бой титанов. Искрометное, меткое, изыс- чное, с французским пошибом остроумие Грубе налетало на крыловское, тяжеловес- ное, забористое, банальное, чисто рус- ское. Студенты с интересом, затаив ды- хание, следили за перипетиями этого по- единка. Наконец Грубе напомнил о вскры- тии, и тогда Крылов приступил к вскры- тию, которое продолжалось несколько ча- сов подряд, причем добрая половина вре- мени ушла на наружный осмотр. Крылов был в ударе. Он представил такой полный и всесторонний разбор случая, что уми- ленный Грубе в конце вскрытия подошел к Крылову и совершенно искренне на- чал благодарить его. «Нигде, никогда, ни в России, ни за границей я не слышал тако- го патологоанатомического разбора, ни- когда за такой короткий промежуток вре- мени я не приобретал такого количества знаний. Спасибо Вам, Владимир Платоно- вич!». Крылов, видимо, был тронут, но бо- язнь обнаружить «слабость» и тут заста- вил его неожиданно для всех отмочить в ответ такую пулю, что Грубе, безнадежно махнув рукой, заметил только, что Влади- мир Платонович неисправим, и вышел из секционной.

Материал подготовила хранитель
фондов музея истории ХНМУ Е.В. Семененко

ЛІТЕРАТУРНА СПАДЩИНА

СИНІВСЬКА ЛЮБОВ ДО БАТЬКІВЩИНИ

«Можеш вибирати друзів і дружи- ну. Вибрати не можна тільки Батьківщи- ну...» — ці відомі рядки вражають сьо- годнішнього читача своєю актуальністю, вражають великою синівською любов'ю поета до своєї Батьківщини. Це Василь Симоненко. Його «Лебеді материнства», «Україні», «Грудочка землі», «Земля рід- на», «Україно, п'ю твої зіниці...» засвід- чили появу поета широкого мистецько- го діапазону, неабиякого художнього та- ланту, а головне — чесної, прямої життє- вої позиції.

Василь Андрійович Симоненко на- родився 8 січня 1935 року в селян- ській родині на Полтавщині. Навчався на факультеті журна- лістики Київського університету, потім працював у газеті «Черкаська правда», «Молодь Черкащини», «Робітнича газе- та». У цей час починає друкувати свої твори. Перша збірка «Тиша і грім» побачила світ 1962 року. Друга збірка «Земля тяжіння» вийшла 1964 року, але поетові, на жаль, уже не су- ділося її побачити. 14 грудня 1963 року на 29-му році жит- тя В. Симоненко помер за нез'ясованих обставин у міліцей- ському відділку.

Не всі твори поета могли бути надрукованими за тодішніх умов, тому деякі з них тривалий час лишалися невідомими ши-

року загалом. Та саме сьогодні ми все частіше маємо звертатися до такої патріотичної лірики В. Симоненка, по- ета суворого й ніжного, мудрого й на- ївного, який знав життя із «першодже- рел» і мав усі дані, аби вирости в мицця першої величини, правдивого виразни- ка дум, сподівань і прагнень українсько- го народу.

Саме сьогодні, через роки, він звер- тається до кожного з нас, ніби примушу- ючи замислитись, чи так ми живемо, чи гідні ми імені людини, що залишимо піс- ля себе нащадкам:

Ти знаєш, що ти — людина?
Ти знаєш про це чи ні?
Усмішка твоя — єдина,
Мука твоя — єдина,
Очі твої — одні.

У такий спосіб автор розкриває історичну місію людини на землі. Отже, наша місія в тому, щоб творити добро, жити за зако- нами людської моралі, бути справжніми патріотами своєї Батьків- щини, прагнути до миру та злагоди.

Рубрику ведуть викладачі кафедри
української мови, основ психології та педагогіки
О.В. Самолисова, С.А. Унковська

БЫТЬ ХОРОШИМ ВРАЧОМ

В этом году исполняется 90 лет со дня рождения Г.И. Дуденко — хирурга, доктора медицинских наук, профессора, ветерана Великой Отечественной войны и участника боевых действий.

Григорий Иванович родился 18 июля 1924 г. в крестьянской семье в с. Бобровник Зеньковского района Полтавской области. Начавшаяся война застала его в старшем классе школы, откуда он добровольцем ушел на фронт. Рядовым разведчиком в составе 1-го, 2-го и 3-го Украинских фронтов он участвовал в боях на территории нашей страны, а также в освобождении Молдавии, Румынии, Польши, Чехословакии, Германии. Служба разведчика, казалось бы, не слишком заметная, имела большое значение для организации правильных боевых действий. И в жару, и в холод разведчики уходили за линию фронта, чтобы узнать планы врага, чтобы добыть очередного «языка». Григорий Иванович скупко рассказывал о боевых буднях, но одно из его повествований о том, как однажды поздней осенью он почти двое суток под непрекращающимся дождем ждал возможности взять «языка», навсегда врезалось в мою память.

Дважды Григорий Иванович был ранен. Второе ранение случилось почти в конце войны, но он всегда возвращался в свой полк, к своим фронтовым товарищам. И хотя мы многого не знаем из его фронтовой жизни, о том, что она была успешна, свидетельствуют его военные награды: Орден Славы III степени и медаль «За отвагу». После окончания войны он продолжил службу во Львовском военном округе, откуда был демобилизован лишь в марте 1947 г.

Уже в августе этого же года началась его студенческая жизнь в Харьковском медицинском институте. Учиться было тяжело: молодым здоровым парням не хватало еды, ощущалась недостаточная учебная подготовка. Но студент Дуденко был настойчив в освоении знаний и целеустремлен в решении поставленной перед собой задачи — стать хорошим врачом. В дальнейшем он с благодарностью вспоминал своих учителей — известных в стране хирургов Б.Е. Панкратьева, Т.И. Тихонова, М.М. Левина. Окончив институт в 1953 г., он поступил в клинику ординатуры по кафедре госпитальной хирургии, здесь же стал ассистентом, затем на кафедре общей хирургии работал доцентом и в 1968 г. был избран ее заведующим. В 1974 г. Григорий Иванович защитил докторскую диссертацию.

Основными направлениями научной работы руководимого им коллектива стали неотложная хирургия груди и живота, хирургия органов пищеварения, сосудистая и эндолимфатическая, проблемы последствий хирургического лечения язвенной болезни с применением ваготомии, внедрение новых тех-

Слева направо: Ветераны ВОВ В.М. Калашников, В.Ф. Трубников, Л.Т. Малая, В.Г. Почепцов, И.Г. Митасов, Г.И. Дуденко. 1985 г.

нологий в хирургии и др. Г.И. Дуденко — автор первой в стране монографии «Последствия ваготомии» (1987 г.), затем появились труды «Неотложная хирургия органов брюшной полости» (1989 г.), «Острый гнойный перитонит» (1997 г.), «Экстренная лапароскопия в неотложной хирургии» (1999 г.) и др. Григорий Иванович впервые описал особую форму язвенной болезни с многочисленными язвенными процессами желудка и двенадцатиперстной кишки, разработал и внедрил в практику новые способы хирургического лечения этой формы язвенной болезни. В соавторстве с коллегами издал первый в Украине учебник «Общая хирургия» в 2 частях (1991 г.). За изобретение хирургического скальпеля и разработку нового способа эпифасциальной коммуникантотомии при лечении варикозного расширения вен нижних конечностей Г.И. Дуденко в 1989 г. получил две медали ВДНХ СССР — серебряную и бронзовую.

Как научный деятель Григорий Иванович был широко известен в Украине, странах СНГ и дальнего зарубежья. Он создал свою научную школу, под его руководством подготовлены и защищены 3 докторских и 47 кандидатских диссертаций. Он автор 31 изобретения, 463 научных работ, 14 монографий и пособий. В 1990 г. Г.И. Дуденко был удостоен почетного звания заслуженного деятеля науки и техники УССР.

Ж.Н. Перцева,
директор музея истории ХНМУ

ПАМ'ЯТАЄМО

Світлої пам'яті Сергія Івановича Макєєва

23 травня 2014 року після тяжкої хвороби пішов з життя доцент кафедри хірургії №1 **Сергій Іванович Макєєв** — педагог, лікар-хірург, учений.

С.І. Макєєв народився 23 січня 1956 р. в сім'ї військовослужбовця. У 1979 р. закінчив Харківський медичний інститут за спеціальністю «Лікувальна справа».

Після закінчення інтернатури з хірургії з 1980 року Сергій Іванович працював в районній лікарні, а з 1980 до 1982 р. проходив військову службу в Афганістані, як лікар-хірург надавав інтернаціональну допомогу населенню на посаді начальника операційно-перев'язувального відділення. У 1982–1986 рр. — лікар-хірург у Харківській міській клінічній лікарні швидкої та невідкладної допомоги. Брав активну участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АС у 1986 році. З 1985 до 1990 р. був народним депутатом Верховної Ради Української РСР.

З 1986 до 1989 р. С.І. Макєєв навчався в аспірантурі на кафедрі госпітальної хірургії ХМІ та під науковим керівництвом професора В.Т. Зайцева успішно захистив кандидатську дисертацію. Після закінчення аспірантури працював на кафедрі госпітальної хірургії (кафедра хірургії № 1) спочатку на посаді асистента, а з 2006 р. — доцента кафедри.

За час роботи на кафедрі Сергій Іванович проявив себе як грамотний, вимогливий, ініціативний викладач, який виховав і надав міцні знання та практичні навички з хірургії багатьом студентам, лікарям-інтернам, магістрантам та клінічним ординаторам.

Завжди відповідальний, дисциплінований, доброзичливий, він у будь-який час приходив на допомогу колегам, учням, хворим. Дуже любив свою професію лікаря-хірурга та викладача, постійно вдосконалюючи свою професійну й викладацьку кваліфікацію.

Творчо і з задоволенням займався науковою та навчально-методичною роботою, є автором 44 друкованих наукових робіт, серед яких низка методичних вказівок для студентів, навчальний посібник та два підручники з хірургії.

У серця і пам'яті колег-викладачів кафедри, студентів і хворих, яких він оперував та лікував, Сергій Іванович Макєєв завжди залишиться як чудова світла людина, висококваліфікований викладач та лікар.

СЛОЖНЫЙ ПУТЬ К ДИАГНОСТИКЕ

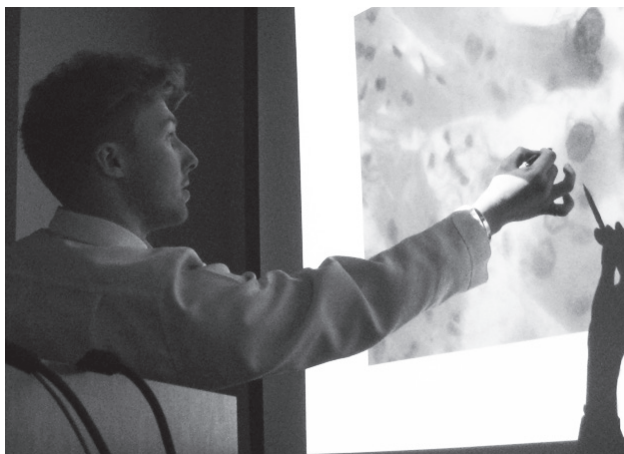
В апреле состоялось совместное пленарное заседание студенческих научных кружков кафедры ПВМ № 2, медресистривства и кафедры патологической морфологии, посвященное 210-летию Харьковского национального медицинского университета. На заседании обсуждались вопросы диагностики и лечения туберкулеза легких, эпидемия которого существует в Украине.

Студентка А. Чернякова (I медфакультет) представила присутствующим историю болезни 32-летней сельской жительницы, которая была доставлена в приемное отделение ОКБ фельдшером скорой помощи в 5:00 в крайне тяжелом состоянии. Докладчик показала, как слажено, четко, быстро работали врачи, хирурги, терапевты, intensivисты, что позволило в первые 30 мин высказать предположение о туберкулезе легких, подтвержденном при дальнейшем обследовании. В докладе были отражены усилия, которые прилагал медперсонал для спасения жизни больной. Однако позднее обращение пациентки за помощью, тяжелое течение болезни, развитие казеозной пневмонии, инфекционно-токсический шок, поражение сердца, почек, печени, вторичный иммунодефицит стали причиной летального исхода на 7-е сутки пребывания в ОРИТ.

Студент Н. Сухомлин (II медфакультет) продемонстрировал результаты аутопсии, подтвердившие диагноз клиницистов — казеозная пневмония с тотальным поражением левого легкого с бактериовыделением. Интересно, что в процессе подготовки к конференции профессор Г.И. Губина обнаружила в препаратах признаки аспиргиллеза легких, гифы аспиргилл и аспиргилломы, которые были продемонстрированы присутствующим.

В качестве рецензента выступил С. Марченко (I медфакультет). Он сопоставил данные истории болезни и результаты аутопсии, констатировал совпадения клинического и патоморфологического диагнозов, отметил сложность диагностики, подчеркнул, что действия медработников, объем проводимой терапии соответствовали диагнозу и тяжести состояния больной. Рецензент отметил недостатки ведения медицинской документации, но это не повлияло на исход заболевания.

Далее И. Санина и А. Чернякова (I медфакультет) в кратких, ярких, прекрасно иллюстрированных сообщениях осветили современные проблемы диагностики и лечения больных туберкулезом.

В прениях выступила зав. кафедрой фтизиатрии и пульмонологии профессор О.С. Шевченко, которая ознакомила присутствующих с клиникой и диагностикой аспиргиллеза, нередко осложняющего течение туберкулеза, остановилась на современных подходах к лечению.

Доклады и сообщения вызвали большой интерес присутствующих, в дискуссионном плане обсуждались особенности ЭКГ, рентгенограмм, возможные причины снижения гематокрита, гипертромбоцитоза, проблемы использования глюкокортикоидов при туберкулезе и др.

В заключение председатель конференции В. Переломов (I медфакультет) поблагодарил всех за интересные выступления, участие в обсуждении и высказал мнение, что конференция надолго запомнится присутствующим.

К.П. Жарко, руководитель СНК кафедры ПВМ № 2 и медресистривства
И.А. Чернякова, доцент кафедры

НАУКА БЕЗ ГРАНИЦ

БУДЕМ ПОМНИТЬ

Недавно в университете прошла акция по уборке могил выдающихся ученых харьковской медицинской школы, являющаяся частью работы в области некрополеведения.

Подобные акции уже стали традиционными. Начало им было положено в марте 2007 года, когда представители Союза молодежи университета через нашу газету обратились к студентам с призывом принять участие в уборке захоронений, оставшихся без ухода, и тем самым отдать дань уважения известным ученым, которые своим трудом заслужили память и уважение.

Студенты университета с удовольствием принимают участие в благородном деле. В этом году во время акции было убрано 73 места захоронения бывших сотрудников нашей alma mater, среди которых могилы В.П. Воробьева, В.Я. Данилевского, Л.Л. Гиршмана, П.И. Шатилова, А.Г. Подреза, М.А. Попова и др.

Среди имен, которые хотелось бы упомянуть — Митрофан Алексеевич Попов — анатом, писатель, прекрасный мастер бальзамирования.

М.А. Попов родился в 1843 г. в Харькове в купеческой семье. После окончания гимназии поступил в Харьковский универси-

тет на медицинский факультет, который окончил в 1866 году и был удостоен звания «лекаря с отличием». По предложению профессора Д.Ф. Лямбля Митрофан Алексеевич остался стипендиатом на кафедре патологической анатомии, хотя большую часть своей жизни проработал на кафедре нормальной анатомии. Именно на этой кафедре было

сделано его первое научное сообщение «Aneurysma septi ventriculorum cordis et stenosis aorte» («Аневризма перегородки желудочков сердца и стеноз аорты»). В декабре 1870 года М.А. Попов сдал экзамен на степень доктора медицины и уехал в заграничную командировку в Вену. Здесь он написал диссертацию на тему «Нервы желчного пузыря», которую защитил уже в Харькове. Вся последующая жизнь М.А. Попова была связана с Харьковским университетом, где учений преподавал и занимался наукой.

Благодаря Митрофану Алексеевичу в музей нормальной анатомии было поставлено 1394 грубых и 954 микроскопических препарата.

Среди учеников Митрофана Алексеевича немало известных ученых, рецензентом докторских работ которых он был. Среди них психиатр Н.И. Мухин, анатом А.К. Бе-

лоусов, хирург В.Ф. Воскресенский и др. М.А. Попов был замечательным бальзамировщиком, участвовал в бальзамировании тел умерших высочайших особ: Великой княгини Ольги Федоровны, Великого князя Николая Николаевича (старшего), а также Императора Александра III.

Мы должны быть благодарны Митрофану Алексеевичу Попову — именно он подготовил к изданию книгу об истории харьковской медицины «Медицинский факультет Харьковского университета за первые сто лет его существования — 1805–1905 гг.».

Даниил Дяченко, III медфакультет

ЗАПОБІГТИ, ВРЯТУВАТИ, ДОПОМОГТИ

ЯК ПОДОЛАТИ ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЯ

Майже кожен знає, що під час спекотного літа людині загрожує перегрівання організму, яке може спричинити тяжку хворобу і навіть смерть. Проте не всі усвідомлюють, що також у цю пору небезпечно становить переохолодження. Та й справді, як знайти влітку місце, де зберігається низька температура. Однак ми постійно наражаємося на ризик зазнати переохолодження, якщо живемо або тимчасово перебуваємо біля озера, річки, будь-якого водоймища.

Невдала риболовля, під час якої перекинувся човен посеред плеса, випадкове падіння у старий, забутий господарями колодязь, необережна подорож гірською річкою, що змила мандрівника з плавзасобу, — всі ці та подібні випадки можуть надовго затримати людину у водному середовищі, що й спричиняє переохолодження.

СЛІД ЗНАТИ:

- При температурі води +24 °С, тобто фактично теплої, час перебування в ній не може перевищувати 7, максимум 9 год.
- При температурі води від +5 до +15 °С час перебування зменшується до 3,5–4,5 год.
- При температурі води +2–3 °С потерпілий може померти через 10–15 хвилин.
- При мінусовій температурі води (наприклад –2 °С) смерть настає через 5–8 хвилин.

Ця невелика різниця в часі пояснюється фізичним станом кожного потерпілого, індивідуальною стійкістю організму до низьких температур, товщиною підшкірного жирового захисту, теплоізоляційними даними одягу, в якому людина потрапила у воду. Смерть, як правило, настає від так званого холодового шоку.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ НАЗАВЖДИ:

- Активні плавальні рухи тільки погіршують ситуацію, адже вони прискорюють втрату тепла організмом.
- Тримайтесь у воді якомога спокійніше, якщо усвідомили, що за короткий час до берега не допливете.
- Витягнутого з води потерпілого насамперед слід зігріти, використавши всі наявні засоби: розтерти його спиртом аж до почервоніння шкіри, однак поїти ним небажано.
- Закутайте в теплий одяг.
- Зігрійте воду на вогнищі в будь-якому посуді, а потім налийте її у фляги, пляшки і обкладіть ними груди, живіт потерпілого, немов грілками.
- Якщо є можливість покласти потерпілого в теплу ванну, розпочинайте розігрівання тіла теплою водою (+34–36 °С) і доводьте аж до +40 °С, а потім припиняйте, щоб не обварити шкіру.
- Негайно викликайте швидку допомогу.

Найкращий спосіб уберегтися від переохолодження у водному середовищі — це розумно поводитися біля води та з водою.

Не забувайте, що навіть влітку вода небезпечна, бо вона холодніша за людське тіло.

О.М. Тур, заступник завідуючого міськими курсами ЦЗ м. Харкова

М.М. Волощук, начальник штабу ЦЗ ХНМУ

К 215-ЛЕТІЮ СО ДНЯ РОЖДЕННЯ ПОЕТА

К Пушкину

Благодарю тебя, мой милый добрый гений,
За все моменты, проведенные с тобой!
За те все бесконечно так прекрасные мгновенья
Мечтаний, что дарил ты мне заснеженной зимой!

Когда под пледом теплым с книжкой в руках
Ты уносил меня в пути далеких странствий...
И я бродила по твоим следам в неведомых мирах,
Не замечая времени в пространстве.

Благодарю тебя, мой милый добрый гений,
За росчерк в сердце твоего пера!
Ты знай, твои слова не преданы забвенью!
И мысль твоя в сердцах людей жива!

Анастасия Гасан, II медфакультет

Пушкин

Велик поэт, сей узник жизни,
Который прожил жизнь не зря.
И от рождения до тризны,
Стоял он возле алтаря.

У алтаря науки трудной,
Где стихотворцы и шуты
Плясали все под гром и трубы
Своей неведомой мечты.

Он не был там, где все рыдали,
Плуты, на разных берегах,
А гордо грудью выпирая,
Сей богатырь стоял в степях.

В степях из слов, из звуков, рифмы,
Из соблазнений и вина,
Но кто-то пригубил лишь кубок,
А он испил его до дна.

Тот кубок, что дает фортуна,
В нем не отравы, в нем судьба.
Как вдруг порвались его струны,
Но кубок выпит был до дна.

Дмитрий Елезев, III медфакультет

ЗНАЙОМСТВО З КНИГОЮ

ВИКЛАДАЧ — РОБОТА РОЗУМУ ТА ГОЛОСУ

Професія викладача загальноосвітньої чи вищої школи вимагає від людини вміння спілкуватися зі слухачами різного рівня підготовки, високої педагогічної компетентності, артистизму та достатнього рівня ораторського мистецтва.

На останньому я хотів би зупинитися, ознайомившись з книгою професора Т.В.Ткаченко (Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С.Сковороди) «Постановка голосу майбутнього вчителя музики як складова вокально-звукової культури».

Для лектора ВНЗ особливо цікавими є розділи, присвячені формуванню професійного дихання. Звертається увага на нижньо-реберно-діафрагмальне дихання, активність дихальних м'язів, рухливість діафрагми.

Дуже корисними є поради автора стосовно засобів розвитку голосового апарату. Викладачі на практичних заняттях, а особливо під час лекції, змушені давати велике навантаження на голос, тому вони часто хворіють на ларингіт та інші ураження верхніх дихальних шляхів. Автор

дає цінні рекомендації для розвитку голо-су (тренування та голосовий режим), а також стосовно уміння свідомо управляти своїми почуттями: «Педагог, — за висловом А.С.Макаренка, — повинен уміти грати своєю поведінкою».

Звичайно, ця книга написана для майбутніх вчителів музики, але вважаю, що ознайомлення з нею буде корисним для всіх викладачів вищої школи, у тому числі й медичної.

В.Ю. Єщенко, доцент кафедри патологічної фізіології

КО ДНЮ МЕДИЦИНСКОГО РАБОТНИКА

Професій безсчетное количество, и, как мы знаем, все они важны и нужны. У каждой профессии есть своя специфика работы, свои ценности и свои герои. И, конечно же, практически у каждой профессии есть свой праздничный день — собственный профессиональный праздник. Думаю, не найдется ни одного человека, который носит белый халат и не знает, что ежегодно в третье воскресенье июня страна отмечает День медицинского работника.

Этот день посвящен не только врачам и медсестрам, а еще и тем, кто оказывает огромную помощь медицинской науке, тем самым помогая спасти жизни и сохранять здоровье: разработчикам оборудования для диагностики и лечения заболеваний, то есть инженерам и технологам, а также химикам, биологам, лаборантам, санитарам и многим другим. В этот праздник свою значимость особо ощущают все работники отрасли — это прекрасный повод еще раз вспомнить об успехах и достижениях, проникнуться чувством гордости за свою профессию. Следует отметить, что в календаре есть еще один день, имеющий отношение к здравоохранению, — Международный день врача. По инициативе ВОЗ ООН день солидарности и активных действий врачей всего мира отмечается в первый понедельник октября.

«...Они поняли свое назначение на земле. Они — врачи! Они будут стоять и двигаться в разных местах земного шара, куда они попадут, с главной и единственной целью — отбивать атаки болезней и смерти от людей, от веселых, беспокорных, мудрых, сплоченных в одну семью существ. Все остальное второстепенно. Они — врачи!» (В. Аксенов).

Оля Загора, студентка

Эпонимы в анатомии человека

(Из книги «Эпонимы в анатомии человека» под ред. проф. Н.А. Волошина)

Tuba auditiva — Евстахиева труба

Бартоломео Эустахио (Bartolomeo Eustachio) (1510–1574) — итальянский врач и анатом. Был профессором анатомии в Риме в университете Сапиенза. Проводил многочисленные анатомические исследования, из которых самые известные и важные посвящены изучению органов слуха.

Plicae circulares duodeni — складки Керкринга

Теодор Керкринг (Theodor Kerkring) (1640–1721) — голландский врач и анатом. Изучал анатомию под руководством Ф. Рюиша. Работал врачом и анатомом в Амстердаме. Также изучал антропологию, химию и эмбриологию.

Argentaffinocyti intestinales — клетки Кульчицкого

Николай Константинович Кульчицкий (1856–1925) — отечественный анатом и гистолог. Был прозектором при кафедре гистологии Харьковского университета, позже стал профессором кафедр гистологии и эмбриологии. После Октябрьской революции эмигрировал в Великобританию, где преподавал в Оксфорде.

БЕЛАЯ МАГИЯ

Кто из нас сумел бы отказаться
Приобщиться к тайнам волшебства?
Можно бесконечно изумляться
Граням непростого мастерства.
Излечить от тысячи напастей
Смогут руки добрых «колдунов»,
Не позволят боли и несчастью
Множить свой безрадостный улов.
Ритуал их прост и неизменен:
Магии очередной сеанс
«Колдуны» проводят, непременно,
В белые одежды облачась.
С ювелирной сравнимая работа
Без поправок требует от них
Высоты душевного полета,
Помыслов чистой белизны.
Жить в движении, в работе отдыхая,
Выпал им пожизненный удел,
Трудятся, как пчелы, успевая
Сделать море неотложных дел:

Торопящегося к крайнему порогу
Прежде времени остановив;
В сердце, омраченное тревогой,
Искорку надежды заронить;
Пасмурное личико ребенка
Радостной улыбкой озарить,
Чтобы смех его, залихватный и звонкий,
Мог бесчувственные камни пробудить;
«Быть или не быть» неясность
Положительно всегда решать,
И в дороге повстречавшему опасность
Тут же руку помощи подать,
Быстрою спасительною птицей
Вынести из очага беды,
И опять кометой устремиться
В пасты огня и скопище воды.
Как бы мир обрушить не пытался
Шквал ниспровергателей основ,
Тонкой нити не дадут прерваться
Руки всемогущих «колдунов»!

1 июня 2014 г.,
Ольга Озеркина

БРЕЙН-РИНГ З ХІМІЇ

ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Напередодні професійного свята — Дня медичного працівника 10 червня на кафедрі медичної та біоорганічної хімії у 2 групі І медичного факультету відбувся Брейн-ринг з хімії, у якому взяли участь завідувач кафедри й викладачі.

Двом командам студентів запропонували різні завдання у вигляді лабораторних дослідів, хімічних кросвордів, «Лего»,

завдань-вгадайок, спрямованих на розпізнавання будови біологічно активних структур, складання структур біологічно активних молекул з окремих фрагментів, перетворення в циклі Кребса та ін.

Застосування таких інтерактивних форм і методів у проведенні занять сприяє підвищенню пізнавальної активності студентів і поліпшенню засвоєння практичних навичок з узагальнення хімічних властивостей біологічно активних сполук. На цьому практичному занятті використовувалися міждисциплінарні зв'язки з біохімією, фармакологією, патологічною фізіологією і токсикологією.

Кафедра висловлює подяку представникам студентського самоврядування Марку Адамському й Анастасії Мучник, які взяли активну участь у створенні фото й відеозвіту щодо проведеного заходу.

Г.О. Сирова,
зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, професор

Стежина у нове життя

Останній дзвоник, випускний, крок у нове, доросле життя. Кожен із нас пам'ятає той хвилюючий день, коли нарешті директор урочисто вручив атестат.

Уже декілька років студенти ХНМУ опікуються долею дітей, що не можуть повною мірою поринути у той вир чарівних емоцій випускного вечора. Двічі на рік ми збираємо кошти на подарунки та необхідні речі для вихованців Куп'янської школи-інтернату.

Цього року було зібрано майже 3 тисячі гривень, які Координаційна рада студентського самоврядування витратила згідно зі списком, що передала нам директор інтернату. Традиційно ми закуповуємо різноманітні матеріали (бісер, стрічки, фарби, папір), необхідні для арт-терапії, яку дуже активно практикують місцеві педагоги. Для випускників ми підготували фірмові блокноти ХНМУ для важливих записів із уже дорослого життя. Уся ця складна робота щодо закупівлі лягла на плечі Богдана Хаустова, що безпосередньо відповідає за співпрацю Координаційної ради з інтернатом.

Отже вранці, зібравши всі пакети й коробки, ми вирушили до Куп'янська. Скласти нам компанію та допомогти із транспортом погодився заступник декана ІІ медичного факультету О.М. Пешенко. Дуже приємно, що викладачі та керівництво беруть таку активну участь у студентському суспільному житті. Пізніше, уже на урочистій лінійці, Олександр Миколайович виступив ще й речником медичного університету та від імені всіх нас привітав школярів.

Дітки були дуже раді нас бачити. Незважаючи на те, що емоцій у цей день вистачало: квіти, гості, подарунки, їм завжди дуже цікаво поспілкуватися зі старшими товаришами, приємна увага, якою ми їх оточуємо. І ці очі, що спалахують бешкетними вогниками, мабуть, важливіші за всі матеріальні подарунки. Завч із гордістю влаштувала нам екскурсію до музею, усі стіни якого прикрашають дитячі шедеври та нагороди всіх рівнів (навіть міжнародні дипломи).

Дуже сподіваюсь, що дощ, який так намагався завадити нашій подорожі, буде хорошою прикметою щасливого нового життя для випускників інтернату, адже вони заслуговують хоча б на краплину везіння.

Дар'я Кузнєцова, студентка (ІІІ медфакультет)

НА ВІРНІСТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДУ

29 травня відбулася церемонія прийняття військової присяги на вірність українському народові, яку склали хлопці та дівчата двох профільних медичних ВНЗ країни: Харківського національного медичного університету та Національного фармацевтичного університету.

Урочистий захід відбувся біля пам'ятного знака студентам та співробітникам ХМІ, який нагадує нам про героїчні події Великої Вітчизняної війни. Саме тому 123 випускники кафедри медицини катастроф та військової медицини Харківського національного медичного університету про-

довжують традиції служіння Вітчизні та захисту своєї землі й свого народу, адже це найвища честь і велика відповідальність.

Церемонію відкрив завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини полковник Сергій Дем'яник. Перед студентами виступив ректор ХНМУ Володимир Лісовий, який зазначив, що військова присяга — це особистий обов'язок перед Вітчизною і приймається один раз у житті. Зокрема, він підкреслив, що збереження життя і здоров'я людини, особливо під час бойових дій, — це найголовніший професійний обов'язок наших випускників.

Студентів, курсантів, їх батьків та викладачів від імені колективу Національного фармацевтичного університету привітала проректор з науково-педагогічної роботи професор Карина Іванова і побажала сумлінно служити та захищати інтереси Батьківщини.

Від імені випускників нашого університету виступила студентка ІІ медичного факультету V курсу Катерина Шматко зі словами вдячності та глибокої шани на адресу професорсько-викладацького складу ХНМУ.

У цей день студенти склали присягу з особливим почуттям, адже ситуація, яка склалася в країні, вимагає серйозного ставлення та відповідальності за свої дії. Сучасний офіцер має вдосконалювати знання й уміння, про що нагадують слова генерала Михайла Драгомирова: «Офіцер повинен безперервно і постійно працювати, якщо він хоче бути гідним свого звання».

ЮВІЛЯРИ

У червні свій ювілей святкують: доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2 та медсестринства **Олена Вікторівна Авдєєва**, викладач кафедри мовної підготовки іноземних громадян **Наталія Віталіївна Аль-Газо**, лаборант кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фіз. виховання та здоров'я **Ірина Георгіївна Андрійченко**, лаборант кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики **Ірина Анатоліївна Балик**, асистент кафедри медичної та біоорганічної хімії **Руслан Орестович Бачинський**, лікар-стоматолог-хірург I кв. кат. УСЦ ХНМУ **Вячеслав Олександрович Блинов**, професор кафедри гігієни та екології № 1 **Михайло Петрович Воронцов**, сторож господарчого відділу **Володимир Іванович Діулін**, асистент кафедри хірургії № 1 **Дмитро Григорович Доценко**, начальник відділу технічних засобів навчання **Володимир Ілліч Корсун**, ст. лаборант кафедри медичної біології **Ірина Костянтинівна Кузнєцова**, асистент кафедри стоматології **Людмила Яківна Курченко**, ст. лаборант кафедри мовної підготовки іноземних громадян **Ірина Валеріївна Литвиненко**, лаборант кафедри мікробіології, вірусології та імунології **Ірина Олександрівна Макарова**, лаборант кафедри дитячих інфекційних хвороб **Ірина Петрівна Малихіна**, професор кафедри дитячої хірургії та дитячої анестезіології **Ніна Матвіївна Межирова**, підсобний робітник ідальні **Людмила Анатоліївна Москаленко**, прибиральник службових приміщень господарчого відділу **Лідія Іванівна Пахомова**, доцент кафедри фтизіатрії та пульмонології **Юрій Миколайович Пашков**, асистент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії **Вячеслав Юрійович Потапов**, асистент кафедри хірургії № 1 **Сергій Олександрович Савві**, доцент кафедри стоматології **Марина Борисівна Худякова**, доцент кафедри патологічної фізіології **Наталія Анатоліївна Шутова**, головний науковий співробітник **Микола Гаврилович Щербань**.

Шановні ювіляри!

*Приміть від колективу ХНМУ щирі вітання і побажання
міцного здоров'я, невичерпного джерела життєвої енергії,
насаги, подальших трудових успіхів та достатку.*

Нехай довгі роки Ваша рідна оселя наповнюється радістю і любов'ю.

Чарівні секрети ляльки-мотанки

На практичних заняттях з історії української культури з доцентом кафедри суспільних наук Н.М. Мартиненко іноземні студенти опановують мистецтво виготовлення ляльки-мотанки.

Ляльку-мотанку зазвичай не шили й не плели – її мотали. Виготовляючи цей оберіг, наші пращури не робили вузлів, побоюючись «зав'язати долю». Для мотанки використовували шматочки старого одягу, який носили рідні люди – бабусі та дідуся, оскільки такий одяг був просякнутий їхньою енергією. Це було важливо, бо сподівалися, що лялька передаватиме енергію нащадкам й від цього залежатиме їх здоров'я і благополуччя.

«Медичний університет»

Реєстр. свідоцтво ХК № 2098 – 839 ПР від 05.03.2014 р.

Засновник – Колектив Харківського національного медичного університету.

Газета виходить один раз на місяць

Адреса редакції: 61022, Харків, пр. Леніна, 4.

Гол. корпус, 5 поверх, тел. 707-73-60

e-mail: redakt@knmu.kharkov.ua

www.knmu.kharkov.ua

Підписано до друку 20.06.2014. Формат 60 x 90/4.

Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.

Умов. друк. арк. 4. Обл-вид. арк. 4,5.

Тираж 500 прим. Зам. № 523.

Друк ТОВ «Золоті сторінки».

вул. Маршала Бажанова, 28,

м. Харків, 61002

тел. (057) 701-0-701

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи № 276

від 12.12.2000 р.

За точність викладення фактів відповідальність несе автор. Рукописи не рецензуємо й не повертаємо. Точка зору авторів публікацій може не збігатися з позицією редакції. Передрук лише з дозволу редакції газети.

Редактор В. Захаревич

Коректори М. Тарасенко, Є. Рубцова